

JOHANNES

16

Jezus bereidt Zijn discipelen voor op Zijn vertrek, de komst van de Heilige Geest en verdrukking in de wereld.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/16

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Waarschuwing voor de prijs van discipelschap	5 min	4
2	De Jezusbeweging en on vervulde verwachtingen	3 min	7
3	Waarom Jezus vooraf over de toekomst spreekt	3 min	8
4	Vervolging door mensen met godsdienstige ijver	3 min	10
5	God dienen zonder Zijn hart te kennen	6 min	12
6	Na Jezus' vertrek worden de discipelen doelwit	2 min	15
7	Waarom Jezus de Heilige Geest zendt	2 min	17
8	De werkelijke aanwezigheid van de Geest	3 min	18
9	De Geest weerlegt de dwaling van de wereld	3 min	19
10	De wereldse dwaling over zonde	6 min	21
11	De wereldse dwaling over gerechtigheid	2 min	24
12	De wereldse dwaling over het oordeel	4 min	25
13	De Geest zet Jezus' onderwijs voort	5 min	27
14	De Geest onderwijst iedere gelovige	2 min	29

15	Geestelijk onderwijs moet worden getoetst	2 min	31
16	Laat geen leraar voor je denken	3 min	32
17	Jezus zien na Zijn vertrek	3 min	34
18	Verdriet dat in vreugde verandert	2 min	35
19	Barensnood als beeld van tijdelijk verdriet	3 min	37
20	Bidden tot de Vader in Jezus' naam	3 min	38
21	Aardse vaders en ons beeld van God	4 min	40
22	De liefde van God de Vader	4 min	42
23	Het geloof en de komende ontrouw	2 min	44
24	Vrede in een wereld vol verdrukking	1 min	45
25	Door geloof de wereld overwinnen	2 min	46
26	De goddelijke natuur in de gelovige	2 min	47
27	Wat de wereld overwinnen werkelijk betekent	1 min	48
28	Geestelijk warmbloedig blijven	2 min	49
	Om verder te lezen		50

1

Waarschuwing voor de prijs van discipelschap

We zijn heel langzaam door de rede in de bovenzaal heen gegaan, die in Johannes 13 begon. We hebben een paar bijeenkomsten besteed aan de hoofdstukken 14 en 15. Nu zijn we in het laatste hoofdstuk van die rede, Johannes 16. Dit hoofdstuk begint met de woorden:

Dit heb Ik tot u gesproken, opdat u niet struikelt.

JOHANNES 16:1

In deze hele rede wordt herhaaldelijk verwezen naar de redenen waarom Jezus tot Zijn discipelen sprak. Dit is de langste rede van Jezus die in de evangeliën is opgetekend, en je zou kunnen stellen dat het misschien wel de belangrijkste is. Hoewel andere redes voor verschillende gelegenheden mogelijk belangrijker zijn.

Bij deze gelegenheid staat Jezus op het punt gearresteerd te worden. Later die nacht zal Hij gearresteerd worden. Hij zal bij de discipelen worden weggehaald. Daarna zullen ze Hem pas weer zien na Zijn opstanding. Vervolgens zullen ze Hem slechts af en toe zien, omdat Hij in de veertig dagen na Zijn opstanding, tot aan Zijn hemelvaart, als het ware zo nu en dan zal opduiken en weer verdwijnen. Dit is de laatste keer dat ze langere tijd met Hem zullen doorbrengen. Of beter gezegd: dit is het einde van de langere periode die ze al met Hem hebben doorgebracht.

Hij heeft voornamelijk met hen gesproken over de gevolgen van Zijn vertrek en over wat ze daarna kunnen verwachten. Hij zal hen niet werkelijk troosteloos achterlaten. Hij zal een andere Pleitbezorger sturen om bij hen te zijn, en deze Pleitbezorger is de Heilige Geest, Die in werkelijkheid Christus in hen zal zijn. Hij zal in de persoon van Zijn Geest te allen tijde bij hen zijn, en zij zullen dan het lichaam van Christus zijn. Ze kunnen in Zijn Naam en in Zijn plaats optreden, als Zijn lichaam, als Zijn vertegenwoordigers. Hij zei dat ze alles in Zijn Naam zullen kunnen vragen. Ze zullen er dus eigenlijk behoorlijk goed voorstaan.

Maar waarom neemt Hij de tijd om al deze dingen te zeggen? Hij maakt daar verschillende opmerkingen over, die in hoofdstuk 13 beginnen en helemaal doorlopen tot en met dit hoofdstuk. Daarin vertelt Hij waarom Hij tot hen spreekt. Dit hoofdstuk begint met een van die opmerkingen:

Dit heb Ik tot u gesproken, opdat u niet struikelt.

JOHANNES 16:1

Met andere woorden, aan het einde van het vorige hoofdstuk zei Hij tegen hen dat ze vervolgd zullen worden. Ze zullen door de wereld gehaat worden. Hij zei:

Als de wereld Mij haatte, zal ze jullie ook haten. Ik vertel jullie dit nu, zodat jullie niet het gevoel krijgen dat Ik iets voor jullie heb verzwegen, dat Ik jullie enthousiast heb gemaakt voor dat hele gedoe met discipelschap zonder te vertellen wat het jullie allemaal zou kosten. Ik wil niet dat jullie afhaken.

Er zijn mensen die struikelen omdat hun, toen hun het evangelie werd verkondigd, niet is verteld wat discipelschap kost. Er zijn veel evangelisten die eenvoudigweg vertellen dat je, als je tot Christus komt, naar de hemel zult gaan wanneer je sterft. Of ze bieden misschien andere mooie dingen aan. Afhankelijk van wie het evangelie verkondigt, zijn er allerlei dingen waardoor het Evangelie aantrekkelijk klinkt voor mensen, maar het prijskaartje wordt vaak weggelaten. Wanneer de discipelen er vervolgens achter komen dat ze een bepaalde prijs moeten betalen, zeggen ze: 'Hé, hiervoor heb ik me niet aangemeld.' En dan zijn ze weg.

Jezus zei:

Een ander deel viel op steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had; en het kwam meteen op, doordat het geen diepte van aarde had. En toen de zon opgegaan was, verschroeide het; en doordat het geen wortel had, verdorde het.

MATTHEÛS 13:5-6

Hij zei dat dit degenen zijn die aanvankelijk het Evangelie horen:

En evenzo zijn dit degenen in wie op de steenachtige grond gezaaid wordt: die, als zij het Woord gehoord hebben, het meteen met vreugde ontvangen, en geen wortel in zichzelf hebben, maar zij zijn mensen van het ogenblik; als er later verdrukking of vervolging komt omwille van het Woord, struikelen zij meteen.

MARKUS 4:16-17

Ze lijken echte bekeerlingen te zijn, en dat zijn ze blijkbaar ook, want ze leven. Ze zijn geen dood zaad onder de grond; ze leven. Maar er staat dat wanneer er vanwege het Woord vervolging en verdrukking ontstaat, ze snel afvallen:

Als ze vanwege het Woord vervolgd en verdrukt worden, haken ze al snel af.

Jezus wilde niet dat Zijn discipelen zouden struikelen en afvallen, en daarom vertelde Hij hun hierover de volledige waarheid. Denk aan die keer in Lukas 9 toen een man tegen Hem zei:

Het gebeurde, toen zij onderweg waren, dat iemand tegen Hem zei: Heere, ik zal U volgen waar U ook heen gaat.

LUKAS 9:57

Jezus zei:

De vossen hebben holen, en de vogels in de lucht nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waarop Hij het hoofd kan neerleggen.

LUKAS 9:58

Weet je zeker dat je met Mij mee wilt gaan als je misschien geen slaappleats hebt? Soms zul je mogelijk zelfs geen thuis hebben.

Als Hij hen kon afschrikken, zou Hij dat doen. Want Hij wist dat als Zijn waarschuwing hen al kon afschrikken, de gebeurtenis zelf hen zeker zou afschrikken wanneer ze er niet op voorbereid waren. Hij wilde dat ze voorbereid waren. Volgens

mij is dat behoorlijk belangrijk.

2

De Jezusbeweging en onvervulde verwachtingen

Toen ik in 1970, tijdens de Jezusbeweging, pas in de bediening begon, werd er vanaf de kansels voortdurend verkondigd dat Jezus heel spoedig zou komen, waarschijnlijk nog voor het einde van dat jaar. Dat hoorden we ieder jaar: waarschijnlijk zou Jezus nog voor het einde van dat jaar terugkomen, want alle tekenen begonnen op hun plaats te vallen. Alles waarvan de Bijbel zei dat het in de laatste dagen zou gebeuren, gebeurde toen. Voor je het wist, zou Jezus komen en mensen door de opname hier weghalen.

Een heleboel mensen sloten zich aan om christen te worden, omdat ze dachten: ‘Dat wil ik niet missen. Als je dat mist, kom je in de grote verdrukking terecht. Wij willen helemaal geen verdrukking.’ Hoewel Jezus zei:

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

wilden wij dat niet, dus probeerden we eraan te ontsnappen.

In wezen werd het Evangelie, tenminste zoals velen het begrepen, voorgesteld als een middel om aan moeilijkheden te ontsnappen. Duizenden en nog eens duizenden mensen werden deel van de Jezusbeweging, en vele duizenden maken nu geen deel meer uit van Jezus’ beweging. Ik heb de indruk dat velen van hen dachten: ‘Als Jezus werkelijk zo spoedig komt, als de grote verdrukking vlak om de hoek staat, en als we ons vandaag bij Jezus’ familie kunnen aansluiten en de grote verdrukking kunnen ontlopen, die nu elk moment kan beginnen, dan is het denk ik de moeite waard om ons bij Jezus aan te sluiten.’ Maar toen Hij niet kwam, en er een decennium voorbijging, en er twee decennia voorbijgingen, en er drie en vier decennia voorbijgingen, en Hij niet kwam, zeiden veel van deze mensen wat volgens Jezus de man in Mattheüs 24 zei:

Mijn heer blijft nog lange tijd weg.

MATTHEÛS 24:48

Hij begon zijn mededienaren te slaan en met dronkaards te eten en te drinken. Wanneer zijn heer terugkomt en hem daarmee bezig vindt, zal hij hem streng straffen en hem het lot van de huichelaars geven.

MATTHEÛS 24:49-51

zei Jezus.

Ze waren nooit echt klaar. In hun eigen gedachten hadden ze er nooit werkelijk voor gekozen ontberingen te doorstaan. Ze kwamen ten val. Het Evangelie was hun voorgesteld op een rooskleurige, opgewekte manier, alsof het voor het grijpen lag. Toen ze ontdekten dat het christen-zijn in werkelijkheid ook andere kanten had, zoals het strijden tegen verleiding en het verdragen van buitensluiting, vervolging enzovoort, dachten ze: “Als ik dat allemaal moet verdragen, weet ik niet zo zeker of ik wel zoveel van Jezus houd.”

Jezus zegt: “Als je dat niet doet, stap dan nu uit de trein, voordat het traject moeilijk wordt. Want als je er dan uitvalt, ben je slechter af dan wanneer je om te beginnen niet was ingestapt. Ik vertel jullie deze dingen,” zegt Hij, “zodat jullie niet ten val worden gebracht.”

3

Waarom Jezus vooraf over de toekomst spreekt

Er zijn nog andere redenen waarom Hij zei dat Hij hun deze dingen vertelt. Ga bijvoorbeeld helemaal terug naar hoofdstuk 13, vers 19. Aan het begin van deze rede zei Jezus:

Nu al zeg Ik het u voordat het gebeurt, opdat wanneer het gebeurt, u zult geloven dat Ik het ben.

JOHANNES 13:19

In dit geval voorspelde Hij dat Judas Hem zou verraden. Hij zegt: “Ik vertel jullie dit, zodat jullie, wanneer het gebeurt, je zullen herinneren dat Ik het gezegd heb en zullen geloven dat Ik ben Wie Ik zei dat Ik ben.”

Evenzo is het in hoofdstuk 14, vers 29 om dezelfde reden. Johannes 14:29 zegt:

En nu heb Ik het u gezegd voordat het zal gebeuren, opdat, wanneer het gebeurt, u zult geloven.

JOHANNES 14:29

En dan vinden we opnieuw, in hoofdstuk 16, in vers 4:

Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de tijd komt, u zich herinnert dat Ik ze u gezegd heb; maar deze dingen heb Ik u van het begin af niet gezegd, omdat Ik bij u was.

JOHANNES 16:4

Een van de redenen waarom Jezus deze dingen zegt, is dat Hij dingen kan voorspellen die zij zullen zien gebeuren. Dat zal hun geloof versterken dat Jezus werkelijk was Wie Hij zei dat Hij was. Dat is het doel van voorspellende profetie. Het doel van voorspellende profetie is niet onze nieuwsgierigheid naar de toekomst te bevredigen. Het doel van voorspellende profetie is dat zij, wanneer ze uitkomt, de boodschapper als echt zal bevestigen. Ze zal aantonen dat hij werkelijk een woordvoerder van God was en dat hij daarom geloofd moet worden in de andere dingen die hij zei.

Als hij kan voorspellen dat er iets gaat gebeuren, en het gebeurt vervolgens, dan kun je maar beter geloven dat de andere dingen die hij zei waar zijn, ook al waren dat helemaal geen voorspellingen, maar misschien berispingen of uiteenzettingen over wat God denkt. Wanneer de profeten spreken, prediken ze meestal en voorspellen ze niet. Maar wanneer ze iets voorspellen, doen ze dat zodat je, wanneer het uitkomt, zult weten dat wat zij predikten Gods Woord was en dat God wilde dat je het hoorde. Jezus zei dat dit ook de reden is waarom Hij hun deze dingen van tevoren vertelt.

In hoofdstuk 15, vers 11, zei Hij:

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u zal blijven en uw blijdschap volkomen zal worden.

JOHANNES 15:11

Nog een reden waarom Hij tot hen spreekt, is dat hun blijdschap vol zal zijn. In hoofdstuk 16, vers 33, zegt Hij:

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

In hoofdstuk 15, vers 11, zei Hij dat het was zodat Zijn blijdschap in hen zou zijn, en nu zegt Hij dat het is zodat zij vrede zullen hebben.

De wereld overwinnen betekent kennelijk niet dat je verdrukking vermijdt.

Hij heeft de wereld overwonnen, maar dat betekent niet dat je in de wereld geen verdrukking hebt. Verdrukking hoort bij het leven in de wereld. In Hem zul je vrede hebben, maar in de wereld zul je verdrukking hebben. Hij zegt dit zodat je in Hem vrede zult hebben, ondanks die verdrukking. Dit zijn de redenen waarom Hij tot hen heeft gesproken.

4

Vervolging door mensen met godsdienstige ijver

Hij zegt in hoofdstuk 16, vers 2:

Ze zullen u uit de synagoge werpen; ja, de tijd komt dat ieder die u doodt, denkt God een dienst te bewijzen.

JOHANNES 16:2

We hebben in Johannes hoofdstuk 9 al gezien dat de blindgeboren man die Jezus genas, uit de synagoge werd gezet. Zijn ouders zouden ook uit de synagoge zijn gezet, maar zij waren bang geworden en wilden niet getuigen van wat ze wisten. Daarom werden zij niet uit de synagoge gezet. Maar de Bijbel zegt dat ze maar zo weinig zeiden om niet uit de synagoge te worden gezet.

In Johannes zijn we het verschijnsel al tegengekomen dat mensen uit de synagoge werden gezet omdat ze Jezus volgden. In de latere tijd en generatie waarin Johannes dit schreef, had de synagoge in haar liturgie een vervloeking opgenomen over degenen die zij de Nazarenen noemden. Zij noemden de christenen Nazarenen. De Joden in de eerste eeuw noemden de christenen de Nazarenen. Na de tijd van Christus en de apostelen werd in de liturgie van de synagogedienst daadwerkelijk een vervloeking tegen Nazarenen opgenomen. Daarmee moest worden gewaarborgd dat christelijke Joden niet naar de synagoge zouden komen, omdat zij geen vervloeking over hun eigen mensen zouden kunnen uitspreken. We kunnen dus zien dat het uit de synagoge zetten van de christenen iets was waarvan Jezus wist dat het zou gebeuren. Hij vertelde het hun van tevoren, zodat ze, wanneer het gebeurde, zouden weten dat Hij het wist. Hij zegt:

Ze zullen jullie uit de synagogen zetten. Er komt een tijd dat iedereen die jullie doodt, zal denken dat hij God daarmee dient.

Dat lijkt moeilijk te geloven, maar het is werkelijk gebeurd. Denk aan de apostel Paulus. Voordat hij de apostel Paulus was, joeg hij christenen op, stemde hij in met hun dood en zette hij hen gevangen, terwijl hij dacht dat hij God daarmee een dienst bewees. Toen hij later Romeinen hoofdstuk 10 schreef, zei hij:

Ik kan van hen getuigen dat zij ijver voor God hebben, maar niet met het juiste inzicht.

ROMEINEN 10:2

Hij weet dat hun vervolging van christenen voortkwam uit onwetendheid, niet uit een gebrek aan ijver voor God. Ze dachten dat ze God een dienst bewezen door de christenen te vervolgen.

Hij zegt:

En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij de Vader niet gekend hebben en Mij ook niet.

JOHANNES 16:3

Dat is tragisch, want de Joden deden wat ze deden omdat ze dachten dat ze de Vader dienden. Maar Jezus zei dat, als ze Hem hadden gekend, ze dat niet zouden doen. Ze kennen Hem niet. Ze wijden hun hele leven vol ijver aan de dienst van een God Die ze niet op de juiste manier kennen.

Omdat wij christenen zijn, kunnen we bedenken hoe weinig die Joden, die in de begintijd de christenen vervolgden, in contact stonden met het hart van God. Ze dachten dat ze God een dienst bewezen wanneer ze hen doodden. Zo ver stond dat af van Gods gedachten. Toch twijfelden ze er niet aan dat ze dienaren van de ware God waren. Ze kwamen op voor de wet en voor wat de Schriften zeiden, de Schriften van het Oude Testament.

5

God dienen zonder Zijn hart te kennen

Ik vraag me af in hoeverre christenen het gevaar lopen het hart en de gedachten van God zo verkeerd te begrijpen, dat we denken God een dienst te bewijzen door bepaalde zondaars te veroordelen. Natuurlijk zeggen we: ‘De Joden veroordeelden geen zondaars. Ze veroordeelden christenen.’ Ja, maar voor hen waren de christenen de zondaars. Voor zover zij wisten, waren de christenen de godslasteraars. De christenen waren degenen die God mishagden door een valse leraar, Jezus, te volgen. In hun oordeel waren de christenen daarom de zondaars, volgens hun denkwijze en hun begrip van hun Bijbel.

Hoeveel christenen zouden er kunnen zijn die anderen veroordelen? Misschien doden we geen mensen. We bevinden ons nu niet in de positie om dat te doen. Maar tijdens de Inquisitie martelden en doodden mensen die zich christenen noemden andere mensen, net zoals de Joden met Jezus en de apostelen hadden gedaan. Zogenaamde christenen deden hetzelfde met andere mensen die ze ketters noemden. Het was hetzelfde gedrag.

Tegenwoordig verbranden we geen ketters. We martelen geen mensen. Dat mogen we niet doen. We zijn beschaafde mensen. Maar we kunnen wel protestborden dragen waarop hetzelfde gevoel wordt uitgedrukt: 'God haat homo's', en dat soort dingen. De mensen die zulke borden dragen, denken dat ze God een dienst bewijzen. Maar ze staan zo ver af van het hart van God dat het droevig is.

Ik kreeg tijdens het radioprogramma een telefoontje van een oudere vrouw. Haar zoon luisterde naar een leraar die ik ken en die behoorlijk streng is. Ik bedoel dat hij een behoorlijk strenge leer verkondigt. Haar zoon en schoondochter waren erg kritisch en veroordelend geworden. Zozeer zelfs dat ze denken dat alle christenen die niet, net als zij, hypercalvinisten zijn, naar de hel gaan, en dat zeggen ze ook tegen hen. Daar heb je dus dat jonge echtpaar, dat tegen hun eigen ouders, die christelijke ouders zijn, zegt dat ze naar de hel gaan. Ik weet zeker dat ze denken dat ze het onversneden Woord van God vertegenwoordigen.

Toen Jezus door Samaria probeerde te reizen en de Samaritanen Hem daar geen onderdak wilden geven, zeiden Jakobus en Johannes tegen Jezus:

Toen de discipelen Jakobus en Johannes dat zagen, zeiden zij: Heere, wilt U dat wij zeggen dat er vuur van de hemel moet neerdalen en hen verteren, zoals ook Elia gedaan heeft?

LUKAS 9:54

Jezus zei:

Maar Hij keerde Zich om, bestrafte hen en zei: U beseft niet wat voor Geest u hebt, want de Zoon des mensen is niet gekomen om zielen van mensen te gronde te richten, maar om ze te behouden. En zij gingen naar een ander dorp.

LUKAS 9:55-56

In hoeverre lopen wij misschien het gevaar ons religieus te gedragen zonder te weten door wat voor geest we werkelijk bezielde worden? Dat is het grote gevaar. De mensen die zulke dingen doen en zich christenen noemen, denken er nooit aan hun gedrag te

vergelijken met dat van Jezus. Niemand die als inquisiteur een ketter op de pijnbank uitrekte, zou zich hebben kunnen voorstellen dat Jezus zoiets deed, toch?

Het is alsof christenen vergeten dat het allemaal om Jezus draait. Ze denken dat het gaat om godsdienst, orthodoxie, het juiste doen, aan de maatstaf voldoen en bij de juiste godsdienstige groep passen. Ze denken dat dát is waar God om geeft. Geen van hen gedraagt zich als Jezus wanneer ze anderen veroordelen.

Want God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou veroordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden.

JOHANNES 3:17

Hij zei:

Hij is niet gekomen om mensenlevens te verwoesten.

Als je dat wilt doen, weet je niet van welke geest je bent. Je hebt een andere geest, en het is gevaarlijk om een andere geest te hebben, want de Heilige Geest is de Enige Die veilig is. Andere geesten zijn demonisch.

Jezus zei dat dit het geval zou zijn bij veel van de Joden die Zijn discipelen zouden vervolgen. We weten dat Hij het over Joden heeft, in tegenstelling tot vervolgers uit de heidenen, omdat Hij zegt:

ze zullen jullie uit de synagogen zetten.

Dat is een Joodse plaats. Natuurlijk werden ze later ook door heidenen vervolgd. Maar de eerste vervolgers van de gemeente waren de Joden, die onder invloed van het Sanhedrin handelden. Het was het Sanhedrin dat Christus liet kruisigen. Het is waar, de Romeinen sloegen de spijkers erin, maar het Sanhedrin chanteerde Pilatus om de Romeinen dat te laten doen. Het Sanhedrin stenigde Stefanus, de eerste christelijke martelaar. Het Sanhedrin stuurde Saulus van Tarsus eropuit om hen in vreemde landen te arresteren en terug te brengen. Toen hij vervolgens behouden werd, stuurde het Sanhedrin mensen eropuit om hem te proberen te doden. De eerste vervolgers van de christelijke kerk waren de Joodse staat, het Joodse establishment. Later namen de Romeinen dat over, en sindsdien hebben veel heidense regeringen hetzelfde gedaan.

Hij zegt dat ze dit doen omdat ze de Vader niet kennen. Toch zouden zovelen van hen, degenen die denken dat ze God een dienst bewijzen, beledigd zijn als hun verteld werd dat ze de Vader niet kennen, dat ze God niet kennen. Ze denken dat zij de enigen zijn die Hem wel kennen. Ze denken dat alle anderen Hem niet zo volledig en juist begrijpen als zij. Maar Hij zegt: nee, ze kennen de Vader niet. Anders zouden ze zich niet zo gedragen.

Vers 4:

Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de tijd komt, u zich herinnert dat Ik ze u gezegd heb; maar deze dingen heb Ik u van het begin af niet gezegd, omdat Ik bij u was.

JOHANNES 16:4

Met andere woorden:

6

Na Jezus' vertrek worden de discipelen doelwit

Ik hoefde jullie hiervoor niet te waarschuwen toen Ik hier nog was, want alle aanvallen op onze beweging waren op Mij persoonlijk gericht. Ik was hier en Ik was het doelwit van alle aanvallen. Jullie, Mijn discipelen, stonden in Mijn schaduw. Jullie stonden tussen de mensen terwijl Ik sprak. De vijanden hadden het allemaal op Mij gemunt. Ik was hier om de vijandigheid van jullie af te leiden en op Mijzelf te richten, maar nu ga Ik weg en dan zijn jullie degenen die ze zullen haten.

Hij zegt:

Ik hoefde jullie dit niet eerder te vertellen, omdat Ik hier was, maar nu zal Ik hier niet meer zijn. Nu zijn jullie degenen die door iedereen gehaat en zo behandeld zullen worden. Maar nu ga Ik naar Hem die Mij gestuurd heeft, en niemand van jullie vraagt Mij: Waar gaat U heen?

Dat is niet helemaal waar, want eerder, in Johannes hoofdstuk 14, zei Thomas tegen Hem in Johannes 14 vers 5:

Thomas zei tegen Hem: Heere, wij weten niet waar U heen gaat, en hoe kunnen wij de weg weten?

JOHANNES 14:5

Hij zei:

Hoe kunnen we de weg weten?

Dat was het moment waarop Jezus zei:

Ik ben de Weg, en:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, zal de werken die Ik doe, ook doen, en hij zal grotere doen dan deze, want Ik ga heen naar Mijn Vader.

JOHANNES 14:12

enzovoort. Maar ik neem aan dat, nadat Hij hun bij die gelegenheid antwoord had gegeven, geen van hen meer vroeg:

Waar gaat U heen?

Hij zegt:

En nu ga Ik heen naar Hem Die Mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt Mij: Waar gaat U heen? Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb, heeft de droefheid uw hart vervuld.

JOHANNES 16:5-6

7

Waarom Jezus de Heilige Geest zendt

Maar Ik zeg u de waarheid: Het is nuttig voor u dat Ik wegga, want als Ik niet wegga, zal de Trooster niet naar u toe komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem naar u toe zenden.

JOHANNES 16:7

Denk hier nu eens over na: zou je liever de Heilige Geest hebben zoals je Hem nu hebt, of zou je liever hebben dat Jezus persoonlijk hier bij je was, zoals Hij bij de discipelen was? Ik moet zeggen dat de meeste christenen zouden denken: „Ik zou Hem liever op een plaats hebben waar ik Hem kon zien. Ik zou liever met Hem kunnen praten zoals ik met mijn vrienden kan praten. Ik zou Jezus graag persoonlijk bij me hebben.”

Waarom is het beter dat Hij weggaat en de Heilige Geest zendt? Hij zei niet: „Het is gemakkelijker voor jullie dat Ik wegga.” Het is beter. In sommige opzichten kan het moeilijker zijn. Het kan van je vragen dat je volwassen wordt en niet slechts een kind bent dat achter de Leraar aan loopt. Misschien moeten jullie zelf leraren worden. Misschien moeten jullie volwassen worden en je vanbinnen door de Heilige Geest laten onderwijzen. Misschien moet je leren onderscheiden wanneer de stem van de Geest tot je spreekt. Daar zit een zekere moeilijkheid in, maar het is beter voor je, omdat we uiteindelijk samen kunnen zijn, waar je ook heen gaat.

Dat was niet zo toen Jezus bijvoorbeeld de twaalf twee aan twee uitzond naar verschillende steden waar Hij later Zelf naartoe zou gaan. Of toen Hij de zeventig twee aan twee uitzond. Hij was niet bij hen. Ze waren niet bij Hem. Dat kwam doordat Hij maar op één plaats tegelijk kon zijn. Hij zond hen eropuit omdat Hij niet naar die plaatsen kon gaan, en daarom moesten ze zonder Hem gaan. Hij gaf hun de bevoegdheid om zieken te genezen, doden op te wekken en demonen uit te drijven, maar Hij was niet bij hen.

Hij zegt:

Maar vanaf nu kan Ik altijd bij jullie zijn.

Niet in dezelfde zin, en misschien zelfs niet in de zin waaraan jij de voorkeur zou geven. Maar in zekere zin is het beter voor je, en zeker beter voor het Koninkrijk van God. Want om het Koninkrijk van God te verspreiden, moeten christenen het Evangelie overal naartoe brengen. Doordat Jezus in hen is, kan Hij overal zijn waar zij zijn. Dat is beter. Dat is een verbetering.

8

De werkelijke aanwezigheid van de Geest

Nu denk ik dat wij soms misschien denken: „Ik zou liever Jezus hebben dan de Heilige Geest zoals ik Hem nu heb, want eerlijk gezegd is het tot nu toe niet zo bevredigend geweest om de Heilige Geest te hebben.” Ik denk dat veel christenen de aanwezigheid van de Heilige Geest niet werkelijk kennen zoals de eerste christenen die kenden. Op de dag van Pinksteren voelden zij volgens mij dat Jezus machtiger bij hen was dan ooit tevoren. Het was niet alleen een gevoel, maar ze waren zich bewust van Gods aanwezigheid bij hen en namen die waar in de kracht van de Heilige Geest, Die hun gegeven was.

Ze konden aan de tekenen en wonderen die de Heilige Geest onder hen verrichtte, zien dat Hij werkzaam was. Daarvan kunnen veel christenen niet getuigen. Toen Jezus zei:

Het is beter voor jullie dat Ik niet bij jullie ben, zodat de Heilige Geest bij jullie zal zijn, moeten wij ons afvragen: „Ervaar ik werkelijk datgene waarvan Hij zei dat het beter is dan wanneer Hij hier zou zijn?” Soms lijkt dat niet zo te zijn. In dat geval moeten we ons afvragen of onze ervaring van de Heilige Geest normatief is. Ervaren wij de aanwezigheid en kracht van God in ons leven op een manier die werkelijk beter is dan wanneer Jezus hier zou zijn? Misschien is dat bij ons niet zo, maar blijkbaar vond Hij dat dit wel zo hoorde te zijn. Dat zou ons een maatstaf moeten geven waaraan wij onze eigen ervaring kunnen afmeten. Zijn wij beneden het normale niveau? Zijn wij normaal? Wat zijn wij? Wij zouden deze opmerking moeten gebruiken als middel om dat te meten. Is mijn wandel met God beter dan die zou zijn als Jezus hier lichamelijk bij mij was?

Ik denk dat veel mensen nee zouden zeggen. Dat laat precies zien dat we moeten groeien en moeten terugkeren naar een normalere, dynamische wandel met God. Met dynamisch bedoel ik niet dat die altijd opwindend, sensationeel en wonderbaarlijk is,

maar dat die echt is: dat Zijn aanwezigheid bij je echt is.

Toen ik in de Heilige Geest werd gedoopt, zag ik geen wonderen. Ik sprak zelfs niet in tongen. Ik viel niet neer. Ik kreeg geen kippenvel. Het voelde niet alsof er warme honing over mijn hoofd werd gegoten. Ik had geen van die ervaringen. Toch was Gods aanwezigheid bij mij vanaf die dag een werkelijkheid die ik op de een of andere manier kende. Ik weet niet hoe ik het je moet vertellen. Ik voelde het niet als warmte vanbinnen of iets dergelijks. Ik was me eenvoudig bewust van de aanwezigheid van God, altijd bij mij. De apostelen waren zich daarvan in nog sterkere mate bewust dan ik of wie dan ook die ik ken. Ik denk dat wij het bewustzijn van Gods aanwezigheid bij ons moeten ontwikkelen door vervuld te zijn met de Geest en door in de Geest te wandelen. Want dat was wat Jezus aannam dat de discipelen zouden hebben nadat Hij was weggegaan en zei:

Dat is nog beter dan wanneer Ik hier ben.

Dat heeft mij altijd bijna ironisch geleken. Ik ken namelijk niet veel mensen onder ons die wat wij nu hebben zouden verkiezen boven Jezus' lichamelijke aanwezigheid hier. Dat betekent dat wat wij nu hebben misschien verbeterd moet worden.

9

De Geest weerlegt de dwaling van de wereld

Vers 8 zegt:

En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel:

JOHANNES 16:8

dat wil zeggen, de Heilige Geest. Vervolgens werkt Hij dit als volgt uit:

van zonde, omdat zij niet in Mij geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga naar Mijn Vader en u Mij niet meer zult zien; en van oordeel, omdat de vorst van deze wereld veroordeeld is.

JOHANNES 16:9-11

Dit is in sommige opzichten een moeilijke alinea om te begrijpen. Kijk allereerst eens naar het woord „van schuld overtuigen”. In het Grieks is dat *elencho*. In verschillende contexten heeft het verschillende betekenissen, zoals veel woorden dat hebben. Het kan „aan het licht brengen” betekenen. Het kan „weerleggen” betekenen. Het kan „overtuigen” of „van schuld overtuigen” betekenen. Dat zijn allemaal sterk uiteenlopende gedachten.

Een van de uitleggers voor wie ik veel respect heb, zou dit zo weergeven dat de Heilige Geest de dwaling van de wereld aan het licht zal brengen. Wanneer er staat dat Hij de wereld van schuld zal overtuigen, spreekt Hij niet noodzakelijk over de overtuiging door de Heilige Geest zoals wij daar gewoonlijk over denken. Dit betekent niet dat de Heilige Geest ons niet van schuld overtuigt. Als wij zeggen dat iemand zich door de Heilige Geest van schuld overtuigd voelt, bedoelen wij gewoonlijk dat die persoon een zonde heeft begaan en zich schuldig voelt. Zo’n overtuiging van schuld is werkelijk. Maar de vraag is of Jezus het hier daarover heeft.

Als Hij alleen maar had gezegd:

Hij zal de wereld laten zien wat zonde is, dan zou ik dat kunnen begrijpen als het overtuigen van zonde en schuld door de Geest. Maar waarom zou Hij zeggen:

Hij zal de wereld laten zien wat rechtvaardigheid is en wat het oordeel inhoudt?

Dat is duidelijk een ander soort overtuigen dan wat wij gewoonlijk bedoelen wanneer we zeggen: ‘Ik ben door de Heilige Geest overtuigd,’ of: ‘De Geest heeft mij overtuigd.’ Meestal bedoelen we: ‘Ik voelde me vastgepind en veroordeeld, en ik voelde dat ik iets verkeerd had gedaan.’ Volgens mij is dat een echte ervaring. Ik probeer dat niet te bagatelliseren. Maar de vraag is of Hij dat hier bedoelt.

Zoals ik al zei, zou een goede vertaling zijn:

En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel:

JOHANNES 16:8

De wereld heeft haar eigen ideeën over zonde, gerechtigheid en oordeel. De Heilige Geest legt die dwaling bloot en corrigeert, bestraft en weerlegt haar.

10

De wereldse dwaling over zonde

Hij legt één voor één uit wat Hij bedoelt. Hij zal de dwaling in de opvatting van de wereld over zonde blootleggen, omdat zij niet in Mij geloven. Niet in Jezus geloven is de voornaamste zonde van de wereld. Dat is niet de enige zonde. Ik ken leraren die zeggen dat er nu maar één zonde is waarvoor mensen ooit verantwoording tegenover God zullen moeten afleggen, en dat is de zonde van ongeloof. Wat zij daarmee bedoelen, is natuurlijk dat het niet uitmaakt hoeveel andere zonden je begaat: als je in Christus gelooft, zullen ze door genade bedekt worden. Daarom doen al je andere zonden er eigenlijk niet toe, maar alleen de zonde van ongeloof.

Dat kan echter erg misleidend zijn, en het is grotendeels gebaseerd op hun uitleg van dit specifieke vers. Vers 9 zegt:

Hij zal de wereld laten zien wat zonde is, omdat ze niet in Mij geloven.

Met andere woorden, sommige predikers zeggen dat niet in Jezus geloven de enige zonde is waarvan de Heilige Geest mensen ooit zal overtuigen.

De overige zonden doen er niet toe. Je kunt zoveel zonden begaan als je wilt, zolang je maar in Jezus gelooft. Maar ongeloof is de enige zonde waarvoor je veroordeeld zult worden. In zekere zin kun je de redenering begrijpen, als zij bedoelen dat het niet uitmaakt hoeveel andere zonden je hebt begaan voordat je tot geloof komt. Wanneer je tot geloof komt, wordt je strafblad gewist. Daarom is niet tot geloof komen het enige waardoor je niet behouden zou worden. Maar dat betekent niet dat het God niet kan schelen hoeveel andere zonden je hebt begaan.

Zonden zijn niet zonder reden verboden. God heeft deze verboden niet ingesteld als willekeurige spelregels. De dingen die God als zonde omschrijft, zijn schadelijk voor mensen: schadelijk voor degene die zondigt, schadelijk voor anderen en schadelijk voor Gods heerlijkheid. Het doet er heel veel toe hoeveel zonden je begaat. Het is waar dat als je er in je leven duizend begaat, of een miljoen, ze allemaal door genade uitgewist kunnen worden door eenvoudigweg in Jezus te geloven. Maar ik hoop dat een christen die zich oprecht bekeert, zegt: 'Het spijt me dat ik een miljoen zonden heb begaan in plaats van slechts duizend, want die 999.000 extra zonden die ik beging, hebben zoveel meer mensen pijn gedaan en God zoveel meer verdriet bezorgd.'

Als de enige reden waarom we niet willen zondigen is dat we niet naar de hel willen, als de enige reden waarom we niet willen zondigen is dat we de straf niet willen ondergaan, dan denken we niet over zonde zoals Jezus dat deed en zoals de Bijbel ons leert daarover te denken. We moeten ons zorgen maken over zonde vanwege het verdriet dat ze God bezorgt, omdat zonde inhoudt dat God niet wordt verheerlijkt, vanwege de schade die ze andere mensen berokkent en vanwege de manier waarop ze God berooft van wat Hij van ons had moeten ontvangen in plaats van onze zonde. Hij had onze gehoorzaamheid moeten ontvangen. Hij had onze dienst moeten ontvangen.

Denk aan Davids zonde met Bathseba en Uria. Hij werd vergeven toen hij zich bekeerde. Het maakt dus niet uit of je zondigt, toch? Fout. Als gevolg van zijn zonde werd zijn hele huis door geweld geteisterd. De profeet zei dat dit zou gebeuren, niet noodzakelijk als een oordeel, maar als een voorspelling. Davids zonde bracht zijn zonen ertoe te zondigen op manieren die ertoe leidden dat sommigen van hen dingen deden waarvoor ze gedood zouden worden. Zijn huis werd door zonde geteisterd. Zeker, hij werd vergeven, maar dat betekent niet dat het er niet toe deed dat hij die zonden beging.

Toen de profeet Nathan hem bestrafte, zei hij zelfs:

Omdat u echter door deze zaak de vijanden van de HEERE zeer hebt doen lasteren, zal wel de zoon die u geboren is, zeker sterven.

2 SAMUEL 12:14

Dat was het ergste deel van zijn zonde, en dat wist hij. Toen hij zich in Psalm 51 bekeerde, zei hij:

Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, ik heb gedaan wat kwaad is in Uw ogen, zodat U rechtvaardig bent wanneer U recht spreekt en rein bent wanneer U oordeelt.

PSALMEN 51:4

Waarom zei David dat hij alleen tegen de Heere had gezondigd? Hij had tegen Bathseba gezondigd. Hij had tegen Uria gezondigd. Hij had tegen de baby gezondigd die als gevolg daarvan stierf. Hij had tegen het volk gezondigd. Maar hij was zich er vooral van bewust dat hij tegen de Heere had gezondigd, dat hij de vijanden van de Heere aanleiding had gegeven om te lasteren. Met zijn zonden had hij God smaad aangedaan.

Dat is de voornaamste reden om zonde te haten, niet omdat ik misschien naar de hel ga als ik zondig. Nee, ik ga niet naar de hel als ik een christen ben. En als ik een christen ben, zal ik met zo'n houding ook niet zondigen.

Waarover had de verloren zoon verdriet toen hij thuiskwam? Hij zei:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw Naam worde geheiligd.

MATTHEÛS 6:9

Hij zei niet:

Vader, ik heb een puinhoop van mijn leven gemaakt. Ik heb een rotleven gehad. Ik heb tegen mezelf gezondigd. Ik wil naar huis, waar het beter voor me is.

Nee, Jezus vertelde dat verhaal om echte bekering uit te beelden. De jongen zei:

Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan en tegen hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegenover u. En ik ben het niet meer waard uw zoon genoemd te worden. Maak mij als één van uw dagloners.

LUKAS 15:18-19

Dat is echte bekering: wanneer iemand beseft dat zijn zonde tegen God gericht is geweest.

Jezus zei dat de dwaling van de wereld over wat zonde is, aan het licht werd gebracht, omdat de grootste zonde hierin bestaat:

ze geloofden niet in Mij.

Maar het zou een vergissing zijn te denken dat dit de enige zonde is waarover de Heilige Geest Zich volgens Hem ooit zorgen zou maken. Wanneer mensen dit vers proberen te gebruiken om dat punt te maken, beperken ze de hele kwestie van wat zonde is en waarom die verwerpelijk is ten onrechte tot dat ene punt.

11

De wereldse dwaling over gerechtigheid

Hij zegt dat de Heilige Geest de wereld zal overtuigen van gerechtigheid:

omdat Ik naar Mijn Vader ga en jullie Mij niet meer zien.

Ook hier is het verband tussen het eerste en het laatste deel van de zin niet duidelijk. De voorganger bij wie ik vroeger onder het gehoor zat, meende dat het verband dit was: Jezus zei dat de Heilige Geest de wereld ervan zal overtuigen wat gerechtigheid werkelijk is, omdat Ik naar de hemel zal opstijgen en jullie Mij niet meer zullen zien. Mijn hemelvaart zal Gods bevestiging zijn dat Ik in het gelijk sta. Het zal Gods manier zijn om de wereld te laten zien dat Hij Mij inderdaad heeft aanvaard en dat Ik de maatstaf van gerechtigheid ben die God goedkeurt. Door Mij in de hemel te ontvangen, zoals Hij zal doen, zal de Vader de wereld dus overtuigen van gerechtigheid, of zal de Heilige Geest de wereld daarvan overtuigen.

Maar dan zou de Vader de wereld overtuigen van gerechtigheid, en niet de Heilige Geest. Hoe overtuigt de Trooster de wereld van gerechtigheid? Ik weet niet echt zeker wat Hij hiermee bedoelt, maar het lijkt mij dat Hij misschien eenvoudigweg dit bedoelt: toen Ik hier was, corrigeerde Ik hen vanwege hun opvattingen over gerechtigheid. Maar Ik ga weg en zal hier niet meer zijn. Jullie zullen Mij niet meer zien. Daarom zal Hij, de Heilige Geest, komen en de taak overnemen die Ik heb verricht. Hij zal de wereld overtuigen van gerechtigheid, want dat heb Ik tot nu toe gedaan, en Ik zal hier niet meer zijn om het te doen. Dus zal Hij het doen. Ik ga het stokje aan Hem doorgeven.

Ik heb geprobeerd de Farizeeën te laten zien dat hun ideeën over gerechtigheid verkeerd zijn. Ze hebben het idee dat het alleen om de buitenkant gaat. Als ze maar hun tienden van munt, anijs en komijn betalen, is het volgens hen niet erg dat ze de

zwaarwegender zaken van de wet verwaarlozen, zoals recht, barmhartigheid en trouw. Ze hebben ongelijk. Ik ben hier geweest om hen daarvan te overtuigen, maar nu ga Ik weg. De Heilige Geest zal moeten komen en doen wat Ik heb gedaan.

En Hij zegt:

van zonde, omdat zij niet in Mij geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga naar Mijn Vader en u Mij niet meer zult zien; en van oordeel, omdat de vorst van deze wereld veroordeeld is.

JOHANNES 16:9-11

12

De wereldse dwaling over het oordeel

De opvatting van de wereld over het oordeel moet weerlegd en ontmaskerd worden. Hoe dan? Bedenk hoe de wereld beoordeelt wat er aan het kruis gebeurde. Voor de wereld lijkt het alsof Jezus werd berecht, Jezus werd veroordeeld en Jezus zowel in de rechtszaal als bij de terechtstelling verloor. Hij was de verliezer. Maar zo was het in werkelijkheid niet. De vorst van deze wereld werd aan het kruis geoordeeld. Satan, die de winnaar leek te zijn, was in die zaak de verliezer.

Kijk naar de woorden van Jezus aan het einde van dit hoofdstuk. Hij zegt:

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

De wereld zou niet oordelen dat Hij de wereld had overwonnen. De wereld overwon Hem. Precies op het moment dat Jezus zei:

Ik heb de wereld overwonnen — dat is wat het Engelse woord „overcome” betekent: „conquered” — zegt Hij:

Maak je geen zorgen, jongens. Kop op. Ik heb de wereld overwonnen.

En daar zitten ze dan, verscholen in een bovenzaal, uit angst dat iemand hen zal vinden en arresteren. Hij heeft dat kleine, haveloze groepje, en zelfs één van hen heeft Hem inmiddels verraden. En Hij zegt:

Maak je geen zorgen, allemaal. Ik heb de wereld overwonnen.

Hoe zou iemand kunnen denken dat Hij de wereld had overwonnen, terwijl Hij Zich in zulke omstandigheden bevond? Omdat het oordeel over de wereld plaatsvond, maar het eruitzag alsof Hij werd geoordeeld. Toen Pilatus Jezus ondervroeg, zouden we dat kunnen omschrijven als Jezus die voor Pilatus terechtstond. Of we zouden kunnen zeggen dat Pilatus voor Jezus terechtstond. In de ogen van de wereld werd Jezus geoordeeld. Maar Pilatus is degene die werkelijk werd geoordeeld. Wat herinnert de wereld zich van Pilatus? Hij is schuldig zoals hem ten laste is gelegd. Pilatus wordt niet herinnerd als de rechtvaardige rechter die Jezus, een misdadiger, veroordeelde. Pilatus wordt herinnerd als de onrechtvaardige overtreder die de rechtvaardige Jezus uitleverde om veroordeeld te worden.

Het oordeel van de wereld is volledig ondersteboven gekeerd. Wat volgens de wereld boven is, is in werkelijkheid beneden. Wat volgens de wereld beneden is, is in werkelijkheid boven. Wat de wereld goed noemt, is in werkelijkheid kwaad. Wat de wereld kwaad noemt, is in werkelijkheid goed. Dat komt doordat de vorst van deze wereld, de heerser van deze wereld, satan, hun denkbeelden ingeeft. Maar hijzelf wordt aan het kruis geoordeeld.

Eerder, in Johannes 12:31, zei Jezus:

Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de vorst van deze wereld buitengeworpen worden.

JOHANNES 12:31

Waar? Aan het kruis. Aan het kruis zag het er niet naar uit dat satan uitgeworpen werd. Het zag ernaar uit dat hij die dag de overwinning behaalde. Het zag ernaar uit dat Jezus Degene was Die uitgeworpen werd. Hij was Degene Die in een graf werd gelegd. En toch was Jezus de Overwinnaar. Hij overwon de wereld. Het hele begrip dat

de wereld van het oordeel had, werd ondersteboven gekeerd. Wie wordt hier nu werkelijk geoordeeld? De Heilige Geest zal komen en bewijzen dat de wereld het bij het verkeerde eind heeft over deze dingen.

13

De Geest zet Jezus' onderwijs voort

Toch blijft veel in dit korte stukje van Jezus moeilijk te begrijpen. Maar Hij zei — en misschien is dit de reden waarom Hij vervolgens dit zegt:

Nog veel heb Ik tegen u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen.

JOHANNES 16:12

Misschien is het daarom zo moeilijk. Misschien is het voor ons gewoon moeilijk om erachter te komen. Misschien zijn wij er nog niet klaar voor. Hij zegt: 'Ik heb jullie nog veel dingen te vertellen, maar jullie zijn er nog niet klaar voor. Er zal echter een tijd komen waarin jullie dat wel zijn. Alleen zal dat niet snel zijn.'

En dus zegt Hij:

Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen. Alles wat de Vader heeft, is het Mijne; daarom heb Ik gezegd dat Hij het uit het Mijne zal nemen en het u zal verkondigen.

JOHANNES 16:13-15

Wat Jezus zegt, is: 'Jullie zijn eraan gewend geraakt om onderwijs van Mij te ontvangen, Mijn woorden. Jullie hebben aan elk woord van Mij gehangen. Ooit dacht Ik dat jullie misschien net als de anderen zouden vertrekken, maar jullie zeiden:

Naar wie zouden we moeten gaan? Alleen U hebt de woorden van eeuwig leven.

Jullie denken dat Ik voor jullie de enige bron van deze woorden ben. Welnu, de Heilige Geest zal komen en Hij zal nemen wat van Mij is, Mijn woorden, en jullie daaruit onderwijzen. Jullie kunnen Mij niet altijd hier bij jullie hebben, terwijl Ik spreek zoals Ik tot nu toe gesproken heb. En er zijn nog dingen die jullie moeten leren. Er zijn dingen die Ik jullie graag zou willen vertellen, maar jullie kunnen die nu nog niet dragen. Jullie zullen ze dus moeten leren nadat Ik ben weggegaan. Maar maak je geen zorgen. De Heilige Geest zal Mijn woorden nemen, de dingen die van Mij zijn, en ze aan jullie geven. Met andere woorden, jullie zullen nog steeds door Mij onderwezen worden, door Mijn Geest.' Zoals Jezus verschillende keren in het Evangelie van Johannes zei:

Want Ik heb niet uit Mijzelf gesproken, maar de Vader, Die Mij gezonden heeft, Hijzelf heeft Mij een gebod gegeven wat Ik zeggen en wat Ik spreken moet.

JOHANNES 12:49

Zo zal nu ook de Heilige Geest niet op Zijn eigen gezag spreken. Hij zal spreken wat Hij van Jezus hoort en Hij zal het aan de discipelen geven. Zo zal de onderwijzende bediening van Christus, nadat Hij is heengegaan, door de Heilige Geest worden voortgezet.

De apostel Paulus vermeldde in 1 Korinthe 12 en op andere plaatsen dat de Heilige Geest spreekt door mensen die verschillende soorten gaven hebben. Paulus zei:

Aan de één wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven; aan een ander een woord van kennis; aan een ander geloof; aan een ander profetie; aan een ander het onderscheiden van geesten; aan een ander allerlei talen; en aan een ander de uitleg van die talen.

1 KORINTHE 12:8-10

Er zijn nog andere, maar het punt is dat dit allemaal gaven zijn die met spreken te maken hebben. Dit zijn allemaal gaven waardoor de Heilige Geest profetisch communiceert via gelovigen die gaven hebben ontvangen. Jezus blijft onderwijzen. Jezus blijft tot de gemeente spreken en leidt haar tot de volle waarheid door de bediening van Zijn Geest.

Jezus zegt dus: ‘Er zijn dingen die jullie nu niet begrijpen, en Ik heb het zo bedoeld, omdat Ik denk dat jullie er nog niet klaar voor zijn om die te begrijpen.’ Wat voor dingen? Misschien dat heidenen samen met gelovige Joden één lichaam zullen vormen en niet besneden hoeven te worden. Hoelang duurde het voordat de discipelen dat van de Heilige Geest leerden? Jaren. Het was jaren na Pinksteren dat Petrus het visioen van het laken zag en tot het besef kwam dat heidenen christen konden worden zonder besneden te worden, dus zonder Jood te worden. Je kon werkelijk rechtstreeks naar Jezus gaan zonder eerst langs Start te gaan. Je hoefde niet eerst de Joodse weg te volgen, proseliet te worden en daarna christen te worden.

Ze begrepen dat niet. Op dat moment konden ze dat niet aannemen. Door hun opvoeding leefden er nog zoveel raciale vooroordelen bij hen dat het hen geschokt zou hebben. Het zou hen ten val hebben gebracht. Hij zei: ‘Jullie zijn er niet klaar voor. Jullie kunnen het nog niet dragen. Maar de Heilige Geest zal jullie er geleidelijk naartoe brengen. Hij zal jullie tot de volle waarheid leiden en uiteindelijk zullen jullie daar komen. Maak je geen zorgen.’

14

De Geest onderwijst iedere gelovige

De Heilige Geest leidt ons inderdaad tot de volle waarheid. In 1 Johannes, dat natuurlijk geschreven is door dezelfde schrijver als het Evangelie dat wij lezen, staat in 1 Johannes 2:27:

En wat u betreft, de zalving die u van Hem hebt ontvangen, blijft in u, en u hebt het niet nodig dat iemand u onderwijst; maar zoals deze zalving u onderwijst met betrekking tot alle dingen — en die zalving is waar en is geen leugen — en zoals ze u heeft onderwezen, zo moet u in Hem blijven.

1 JOHANNES 2:27

Dat betekent: de Heilige Geest, Die je van Hem hebt ontvangen.

Dat wil zeggen: de Heilige Geest.

Bedenk dat Jezus zei dat Hij de Geest van de waarheid is, Die je tot de volle waarheid zal leiden. Hij zegt dat Hij je alle dingen leert. Hij is waarachtig. Hij is geen leugen.

Hij zegt dat je het niet nodig hebt dat enig mens je onderwijst, omdat de Heilige Geest in je je alles zal leren wat je moet weten. Je zou kunnen zeggen: ‘Wat doen we hier dan? We hebben onze tijd verspild door naar een menselijke leraar te zitten luisteren.’ Dat is waar. Nee, het is niet waar dat je je tijd hebt verspild, hoop ik. Maar het is wel waar dat je naar leraren hebt geluisterd. Dat heb ik ook gedaan, en ik heb dingen geleerd die het waard waren om te weten, hoop ik.

Ik hoop dat leraren je door de jaren heen dingen hebben geleerd die je zelf niet gemakkelijk zou hebben ontdekt, of die je niet zo snel zou hebben geleerd. Want de leraren hadden meer onderzoek gedaan, waren er al langer mee bezig, of wat dan ook. De leraren wisten sommige dingen die jij nog niet wist. Je kunt van leraren leren. Maar wanneer Johannes zegt dat je niemand nodig hebt om je te onderwijzen, omdat de Heilige Geest je kan onderwijzen, bedoelt hij dat je werkelijk zonder leraren zou kunnen overleven. De Heilige Geest kan je leiden. De Heilige Geest kan je leren wat je moet weten, al wil Hij je soms misschien door leraren onderwijzen.

15

Geestelijk onderwijs moet worden getoetst

Dat is tenslotte een gave van de Heilige Geest, een van de gaven. Onderwijs geven is een van de gaven. Dus als een leraar die gave heeft, als die van de Heilige Geest komt, en je door die gave iets leert, dan is het, hopelijk, de Heilige Geest Die onderwijst. Dat betekent niet dat iedereen die deze gave heeft een volmaakte leraar is, of dat je alles wat zo iemand zegt zonder meer moet vertrouwen. De Heilige Geest in je moet het ook onderscheiden.

In de context van 1 Johannes zegt hij zelfs:

Deze dingen heb ik u geschreven met betrekking tot hen die u misleiden.

1 JOHANNES 2:26

want er zijn leraren die verkeerde dingen zeggen. In feite zegt iedere leraar waarschijnlijk wel sommige verkeerde dingen. Je hebt dus niet alleen het voordeel dat je kunt luisteren naar mensen die misschien de gave van onderwijs hebben, maar je hebt ook de plicht om door de Heilige Geest, Die in je is, te onderscheiden wanneer wat zij zeggen werkelijk van de Heilige Geest komt en wanneer niet.

Paulus zei in 1 Thessalonicenzen 5:

Beproef alle dingen, behoud het goede.

1 THESSALONICENZEN 5:21

Dat is 1 Thessalonicenzen 5:21:

Onderzoek alles en houd vast aan wat goed is.

Dat staat direct na het vers dat zegt:

Veracht de profetieën niet.

1 THESSALONICENZEN 5:20

Veracht profetieën niet wanneer je ze hoort. Als iemand profeteert, veracht het dan niet, maar toets het, zegt hij. Aanvaard het niet zomaar. Veracht het niet, maar aanvaard het ook niet kritiekloos. Als je een profetie hoort, toets die dan. Als die goed is, houd er dan aan vast. Als die niet goed is, verwerp die dan.

Met andere woorden, de Heilige Geest kan spreken door een profeet, door een leraar, door iemand die vermaant, of door iemand met een woord van wijsheid of een woord van kennis. De Heilige Geest kan spreken door iemand met een gave, maar die persoon is niet volmaakt. Er is misschien altijd wel een kleine vermenging van wat die persoon denkt dat de Heilige Geest hem vertelt, met zijn vooroordelen of iets anders. Daarom moet ook de luisteraar oordelen. De Heilige Geest in je kan je leren bepaalde dingen die je hoort niet te vertrouwen, zelfs als ze van leraren komen.

16

Laat geen leraar voor je denken

Maar dat betekent niet dat leraren je niet tot nut kunnen zijn. Leraren hebben vaak een deel van het werk gedaan dat je zelf zou doen als je er de tijd voor had. Op sommige punten zijn zij in hun leerproces misschien wat verder dan jij, en daar kun je dus je voordeel mee doen. Maar nog steeds kun je de leraar niet zomaar vertrouwen. Je mag een voorganger, een schrijver, iemand die via radio of televisie spreekt, of enige andere persoon die onderwijs geeft, nooit voor je laten denken. Je moet nooit zomaar zeggen: ‘Nou, ik denk dat hij de Bijbel beter lijkt te kennen dan ik. Ik neem gewoon aan wat hij zegt.’

Zo was ik vroeger, toen ik tiener was. De voorganger naar wie ik luisterde, leek de Bijbel uit zijn hoofd te kennen. Hij kon tijdens zijn onderwijs zoveel uit de Schrift citeren. Ik dacht gewoon: ‘Man, ik zal nooit het punt bereiken waarop ik de Bijbel zo goed ken.’ Ik herinner me dat ik met iemand sprak over iets wat deze man had gezegd, en die ander zei: ‘Nou, ik weet niet zeker of hij daarin gelijk heeft.’ Ik was verbijsterd. ‘Hoe kun je zeggen dat je denkt dat hij daarin geen gelijk heeft? Ken jij de Bijbel net zo goed als hij? Jij kent de Bijbel niet zoals hij die kent. Hoe zou hij het mis kunnen hebben?’

In de loop der jaren bleek dat ik ook over sommige dingen anders ging denken dan die man. Maar ik herinner me hoe onvolwassen mijn eigen houding was, hoe verkeerd die was. Het was bijna sekteachtig, wanneer je gewoon iemand anders voor je laat denken. Je zegt dan gewoon: 'Ik kan hierin niet op mijn eigen onderscheidingsvermogen vertrouwen, want hij weet meer dan ik.' Trap daar niet in, want soms spreekt God uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen.

Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U een sterk fundament gelegd, omwille van Uw tegenstanders, om de vijand en wraakzuchtige te laten ophouden.

PSALMEN 8:3

Soms heeft Hij dingen aan de kleine kinderen geopenbaard en voor de wijzen en verstandigen verborgen.

In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik dank U, Vader, Heere van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, en ze aan jonge kinderen hebt geopenbaard.

MATTHEÛS 11:25

Misschien ben je geen intellectueel. Misschien ben je geen Bijbelgeleerde. Maar God kan je laten zien dat er iets mis is met wat een man zegt die een doctoraat in de theologie heeft. Je hebt de Heilige Geest om je in heel de waarheid te leiden. Hij kan je leiden door leraren te gebruiken, Hij kan je onafhankelijk van leraren leiden en Hij kan je ondanks leraren leiden. Hij kan je ondanks leraren onderwijzen, want leraren kunnen je de verkeerde kant op leiden. En de Heilige Geest kan zeggen: 'Dat klopt niet. Ga daar niet heen.'

Dus Hij zegt dat de Heilige Geest je zal leiden. Hij zal van Mij nemen wat Ik tegen je zou zeggen en het aan je geven. Ik zou dat graag Zelf hebben gedaan, maar Ik moet weggaan.

17

Jezus zien na Zijn vertrek

Vers 16:

Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien, want Ik ga heen naar de Vader.

JOHANNES 16:16

Nu klinkt het alsof Hij het heeft over Zijn weggaan, Zijn kruisiging en Zijn terugkomst wanneer Hij is opgestaan. Dat zou Hij inderdaad kunnen bedoelen. Al heeft Hij in hoofdstuk 14, vers 19, iets vergelijkbaars gezegd. Hij zei:

Nog een korte tijd en de wereld zal Mij niet meer zien, maar u zult Mij zien, want Ik leef en u zult leven.

JOHANNES 14:19

In die context zeiden ze:

Judas, niet de Iskariot, zei tegen Hem: Heere, hoe komt het dat U Zichzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?

JOHANNES 14:22

Hij zei:

Als iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord in acht nemen; Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen naar hem toe komen en bij hem wonen.

JOHANNES 14:23

Met andere woorden: Wij zullen door de Heilige Geest komen en in jullie wonen. Zo zullen jullie Mij zien en de wereld niet. Jullie zullen vanbinnen een openbaring ontvangen van Mijn aanwezigheid bij jullie. De wereld zal die niet hebben. Dus de

wereld zal Mij niet zien, maar jullie wel. En hoe? Wij zullen komen en in jullie wonen. Zo zal het gebeuren.

Nu zegt Hij opnieuw:

De tijd is gekomen dat jullie Mij niet zullen zien, maar daarna zullen jullie Mij weer zien.

Als Hij hier op dezelfde manier spreekt als in hoofdstuk 14 — en er is geen reden om eraan te twijfelen dat Hij dat doet; het is hetzelfde gesprek — dan bedoelt Hij met ‘Jullie zullen Mij zien’ dat ze een innerlijke openbaring van Hem zullen krijgen wanneer de Heilige Geest komt.

Daar lijkt het nu meer op, want Hij zegt:

Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien, want Ik ga heen naar de Vader.

JOHANNES 16:16

Als Hij zegt: ‘Jullie zullen Mij niet zien zolang Ik in het graf lig, maar jullie zullen Mij zien wanneer Ik uit het graf kom en na de opstanding aan jullie verschijn’, waarom zou dat dan zijn omdat Hij naar de Vader gaat? Dat gebeurt juist voordat Hij naar de Vader gaat. Maar wanneer Hij naar de Vader gaat, zal Hij de Geest zenden, zei Hij.

Het klinkt dus alsof:

jullie zullen Mij zien misschien niet verwijst naar wat we in eerste instantie zouden denken, al is het onduidelijk. Sommige commentatoren hebben erop gewezen dat het onderscheid tussen Jezus zien bij de wederkomst en Hem zien door de innerlijke openbaring van de inwonende Heilige Geest in deze toespraak bijna verdwenen is. Want in de meeste van deze passages lijkt het alsof je nauwelijks kunt uitmaken over welk zien Hij het heeft of naar welke komst Hij verwijst.

18

Verdriet dat in vreugde verandert

Toen zeiden enkele van Zijn discipelen tegen elkaar:

Wat is dit?

Ze vroegen wat Hij bedoelde toen Hij zei dat ze Hem over een korte tijd niet zouden zien en dat ze Hem vervolgens, weer een korte tijd later, wel zouden zien omdat Hij naar Zijn Vader ging. Ze zeiden:

Zij zeiden dan: Wat bedoelt Hij met een korte tijd ? Wij weten niet waarover Hij het heeft.

JOHANNES 16:18

Ze zeiden dit niet hardop tegen Jezus. Blijkbaar fluisterden ze er onderling over. Jezus wist dat ze Hem iets wilden vragen. Hij vroeg of ze onderling spraken over Zijn uitspraak dat ze Hem over een korte tijd niet zouden zien en dat ze Hem vervolgens, weer een korte tijd later, wel zouden zien. Hij verzekerde hen dat ze zouden huilen en weeklagen terwijl de wereld zich verheugde. Ze zouden verdrietig zijn, maar hun verdriet zou in vreugde veranderen.

Wanneer een vrouw aan het bevallen is, heeft ze verdriet omdat haar uur gekomen is. Maar zodra ze het kind ter wereld heeft gebracht, denkt ze niet meer aan de benauwdheid, vanwege haar vreugde dat er een mens ter wereld is gekomen. Zo waren zij toen verdrietig, maar Hij zou hen weer zien. Hun hart zou zich verheugen en niemand zou hun vreugde van hen afnemen.

De kans is groot dat Hij het erover heeft dat Hij hen na Zijn opstanding zou zien, want we weten dat Hij dat inderdaad deed. Ze verheugden zich toen ze Hem na de opstanding zagen, hoewel dat enige tijd kostte. Soms wisten ze niet zeker of Hij het was. Soms waren ze bang. Ze reageerden niet allemaal hetzelfde toen ze Hem zagen, en soms twijfelden ze. Al die reacties van hen staan opgetekend nadat Hij na de opstanding aan hen was verschenen.

Na Pinksteren waren ze beslist vervuld van vreugde. Zelfs zozeer dat de mensen dachten dat ze die dag veel te veel gedronken hadden. Zo waren ze vervuld van vreugde in de Heilige Geest.

19

Barensnood als beeld van tijdelijk verdriet

Hij vergelijkt het met een vrouw die een kind krijgt. Veel vrouwen hebben kinderen gekregen, en ik denk dat ze waarschijnlijk allemaal zouden verklaren dat het een pijnlijke ervaring was. Een paar vrouwen hebben tegen me gezegd dat ze niets gevoeld hebben, zoals mijn moeder. Zij was buiten bewustzijn. Ze heeft er helemaal niets van gevoeld. Ze was onder narcose en werd gewoon wakker toen ik er was. Ze weet niet eens zeker of ik wel van haar ben en ze zou het niet onder ede kunnen verklaren. We hebben nooit een DNA-test gedaan.

Ik heb vrouwen ontmoet die bang waren voor de bevalling. Toen we in McMinnville woonden, was daar een vrouw. Ze was geen studente, maar wel een vriendin van onze school. Ze wilde nooit kinderen krijgen omdat ze doodsbang was voor de bevalling, maar haar man wilde kinderen. Men raadde haar aan om het toch te doen, op God te vertrouwen, enzovoort.

Toen het moment van haar bevalling aanbrak, bad iedereen voor haar, omdat ze er zo doodsbang voor was. Wij baden op de school voor haar. Toen de baby kwam, zei ze dat ze niets had gevoeld, hoewel ze tijdens de hele bevalling wakker was geweest. Ze zei dat ze totaal geen pijn had gehad. Reken er niet op dat het iedere keer zo gaat.

Jezus zei:

Wanneer een vrouw baart, heeft zij droefheid, omdat haar tijd gekomen is, maar wanneer zij het kind gebaard heeft, denkt zij niet meer aan de benauwdheid, vanwege de blijdschap dat een mens ter wereld gekomen is.

JOHANNES 16:21

De meeste vrouwen hebben gezegd: „Ik vergeet het niet. Ik weet dat de baby gekomen is, maar ik herinner me nog steeds dat het pijnlijk was.” Toch krijgen de meeste vrouwen, hoewel ze het zich herinneren, later nog een baby. Tegen de tijd dat de bevalling begint, denken ze: „Ik was dit vergeten. Als ik het me had herinnerd, zou ik dit niet nog eens hebben gedaan.”

Vrouwen kunnen zich de pijn achteraf herinneren, maar meestal gaan ze toch verder en besluiten ze het nog eens door te maken. Waarschijnlijk zouden ze dat niet doen als ze zich van tevoren even levendig konden herinneren wat ze tijdens de bevalling voelden. Tot op zekere hoogte vergeet je het. De baby is het waard. Vanwege de vreugde dat er een kind geboren is, vergeet je de weeën, besluit je je daarover te verheugen en krijg je later misschien zelfs nog een kind.

Hij zegt dat het zo voor hen zal zijn. Ze zullen huilen en treuren omdat Hij bij hen wordt weggenomen. Maar Hij zal terugkomen en zij zullen zich verheugen. Hier wordt iets geboren. Met de dood en opstanding van Jezus gaat het Koninkrijk van God een nieuwe fase in. Het is de geboorte van een nieuw tijdperk van het Koninkrijk van God. De geboorte van de meeste dingen gaat met enige pijn gepaard. Je brengt geen baby ter wereld zonder wat pijn en lijden, maar het is het waard. Daarna zal niemand hun vreugde van hen afnemen.

20

Bidden tot de Vader in Jezus' naam

In vers 23 zegt Hij:

En op die dag zult u Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Alles wat u de Vader zult bidden in Mijn Naam, zal Hij u geven.

JOHANNES 16:23

Hij verzekert hun dat de Vader hun zal geven wat ze ook in Zijn Naam vragen.

Tot dan toe hebben ze niets in Zijn Naam gevraagd. Ze moeten vragen en ontvangen, zodat hun vreugde volkomen zal zijn.

Hij zegt dat ze later de Vader in Zijn Naam zullen vragen. Tot dan toe hebben ze niet in Zijn Naam gevraagd. We nemen aan dat ze de Vader wel om dingen hebben gevraagd, want Hij heeft hun al geleerd tot de Vader te bidden. Vroeg in Zijn bediening, lang geleden in de Bergrede, leerde Hij hun dat ze, wanneer ze baden, zo moesten bidden:

En de zoon zei tegen hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegenover u. Ik ben niet meer waard uw zoon genoemd te worden.

LUKAS 15:21

Hij had hun geleerd tot de Vader te bidden, maar tot dan toe hadden ze nooit in de Naam van Jezus gebeden. Waarom niet? Dat konden ze niet. Zij waren Hem niet. Nu kunnen wij in Zijn Naam bidden, omdat wij in zekere zin Hem zijn. Hij woont in ons. Wij zijn Zijn vlees en Zijn beenderen. Wij zijn Zijn handen en Zijn voeten. Wij zijn Zijn lichaam. Wanneer wij voor God komen, is het niet iemand anders dan Hij die tot God nadert. Hij is het. Door in Zijn Naam te handelen, vertegenwoordigen wij Hem en hebben wij van Hem het gezag gekregen om in Zijn plaats op te treden. Dat is wat er gebeurt. Hij zegt: „Jullie hebben dat nooit eerder gedaan.” Op dat moment zullen jullie niets meer aan Mij vragen. Jullie zullen niet tot Jezus bidden. Jullie zullen tot de Vader bidden, zei Hij.

Hij zegt:

Deze dingen heb Ik in beeldspraak tot u gesproken, maar de tijd komt dat Ik niet meer in beeldspraak tot u spreken zal, maar u openlijk de dingen over de Vader zal verkondigen.

JOHANNES 16:25

Daarmee verwijst Hij blijkbaar naar dingen waarover Hij in beelden heeft gesproken, zoals:

Ik ben de Wijnstok, u de ranken; wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen.

JOHANNES 15:5

Of naar het beeld van een baby die geboren wordt en dat soort dingen.

Let erop dat Hij zei:

Op die dag zult u in Mijn Naam bidden, en Ik zeg u niet dat Ik de Vader voor u vragen zal, want de Vader Zelf heeft u lief, omdat u Mij hebt liefgehad en hebt geloofd dat Ik van God ben uitgegaan.

JOHANNES 16:26-27

Dit is zo tegengesteld aan wat veel christenen denken. Ze zijn zo vervreemd van de Vader.

21

Aardse vaders en ons beeld van God

Mensen hebben zelf vaak een heel slecht voorbeeld van een vader gehad. Ik ken een godvrezende vrouw die zichzelf er niet toe kan brengen God in haar gebeden als Vader aan te spreken. Haar vader mishandelde haar. Haar vader was ontrouw. Haar vader liet het gezin in de steek. Later, toen ze een tiener was, kwam ze haar vader in een bus tegen en hij negeerde haar. Hij wilde haar niet aankijken. Haar vader was alles wat een vader niet hoort te zijn.

Helaas zijn er tegenwoordig ontzettend veel mensen, waarschijnlijk meer dan ooit tevoren in onze samenleving, die hun vader nooit echt hebben leren kennen. Hun vader maakte hun moeder zwanger en kwam daarna nooit meer opdagen, of hij was om welke andere reden dan ook lichamelijk of emotioneel afwezig. Mensen hebben vaak heel slechte ervaringen met vaders gehad. Daarom heeft de gedachte aan God als Vader veel van haar kracht verloren in onze eigen cultuur. Jezus gebruikte dit als Zijn voornaamste beeld in Zijn onderwijs, en in die cultuur had dat beeld zoveel kracht.

In hun tijd beschouwde een vader zijn kinderen als zijn grootste schatten. Zij zouden zijn familieboerderij of familiebedrijf overnemen. Zij zouden zijn naam voortzetten. Zij waren de enige onsterfelijkheid waarvan hij wist, want in het Oude Testament wisten ze niet van de hemel en de hel. Dat was hun niet verteld. De gemiddelde Jood zag zijn kinderen en de kinderen van zijn kinderen als de grootste zegen die hij kon hebben. Want zij zouden ervoor zorgen dat zijn naam en de herinnering aan hem na zijn dood bleven voortbestaan. Zij kwamen het dichtst bij de onsterfelijkheid die hij zich kon voorstellen en waarop hij kon hopen. Kinderen waren kostbaar en werden met eerbied behandeld.

Zoals Jezus zei, zouden zelfs slechte vaders hun kinderen graag goede gaven geven:

Welke vader onder u zal aan zijn zoon, als hij hem om brood vraagt, een steen geven, of ook als hij om een vis vraagt, hem in plaats van een vis een slang geven, of ook als hij om een ei vraagt, hem een schorpioen geven? Als u die slecht bent, uw kinderen dus goede gaven weet te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven aan hen die tot Hem bidden?

LUKAS 11:11-13

Ik denk dat er de afgelopen jaren vaders zijn geweest die dat wel zouden doen. Ik hoorde eens over een vader die zijn zoon blijkbaar wilde leren om nooit iemand te vertrouwen, zelfs zijn eigen vader niet. Hij zette zijn kleine peuter op tafel en zei: 'Kom maar, spring naar papa.' Het kind sprong en de vader liet hem op de grond vallen. Wat er in het hoofd van die man omging, weet ik niet, behalve dat het niets was. Die man was een dwaas.

Dat zulke vaders kunnen bestaan, laat zien hoezeer het vaderschap aan betekenis en aanzien heeft ingeboet. Dat is geen verrassing, want God kennen als Vader is de nauwkeurigste manier waarop God wil dat wij Hem kennen. Het was de meest openbarende manier waarop Jezus ons over de Vader onderwees: Hij is als je vader. Dat was een hartverwarmende gedachte. Het was een eerbiedige en hartverwarmende gedachte. De vader werd geëerbiedigd, maar hij werd ook liefgehad, en je wist dat hij aan jouw kant stond. Je vader zou voor je sterven. Je vader zou je steunen. Je vader zou je ook terechtwijzen, maar hij stond aan jouw kant.

Want de Heere bestraft wie Hij liefheeft, en Hij geselt iedere zoon die Hij aanneemt.

HEBREEËN 12:6

Maar dat doet Hij omdat Hij liefheeft. Deze dingen wist men over vaders. Tegenwoordig weet niet iedereen dit over vaders.

22

De liefde van God de Vader

Ik heb het goed getroffen. Ik had een goede vader. Voor mij is het heel heilzaam om wat ik van mijn vader weet, over te brengen op mijn beeld van God. Maar sommige mensen kunnen dat niet doen met hun vader. Daarom zijn er tegenwoordig mensen die zeggen: 'Ik wil niet tot de Vader bidden. Ik wil tot Jezus bidden.' Want ze denken: 'Is de Vader niet een soort boeman, een God daarboven met bliksemschichten in Zijn vuist, klaar om die neer te slingeren op iedereen die buiten de lijntjes treedt? Jezus is de aardige God, de aardige Zoon, Die naar voren trad en zei: "O Vader, doe hun alstublieft geen pijn. Ik mag ze eigenlijk wel. Laat Mij voor hen gaan sterven." En dan zegt God: "Nou, dan kun je er maar beter goed werk van maken, want anders vernietig Ik die lui."'

Zo denken mensen over God de Vader. Dat is het tegenovergestelde van wat Jezus zei. Jezus zei:

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Niet Jezus was Degene Die je wilde redden. Dat was God. Jezus deed het omdat Hij Zijn Vader liefhad. Het is de Vader Die ons wilde redden. God staat aan onze kant. Daarom heeft Hij Zijn Zoon gezonden. En God is natuurlijk de Vader Die iedereen nodig heeft. Niet iedereen heeft een aardse vader. Als je een goede aardse vader had, dan helpt dat beeld je om je een voorstelling van God te maken en een band met Hem te ervaren. Als je een slechte aardse vader had, of nooit een goede aardse vader hebt gehad, dan heb je er nu één. En je wist waarschijnlijk wel hoe je wilde dat je vader was. Ik denk dat kinderen weten hoe een vader hoort te zijn en het ook weten wanneer hun vader niet zo is. Welnu, God is zo, en dat is wat Jezus zegt.

Hij zegt:

Luister, denk niet dat jullie eerst met Mij moeten praten en dat Ik dan voor jullie naar God ga. De Vader houdt van jullie. Praat zelf met Hem. Hij wil net zo graag van jullie horen als van Mij. Praat gewoon met Hem in Mijn naam. Ga in Mijn plaats. Ga als Mijn vertegenwoordiger. Ga naar Hem als een van Mijn discipelen, en Hij zal jullie net zo ontvangen als Hij Mij ontvangt.

Dat is wat er in Efeze 1 staat:

In de Geliefde zijn wij door God aanvaard.

EFEZE 1:6

Jezus is de Geliefde. In Hem worden wij door God aanvaard. In Johannes 17:23 staat, midden in een zin waarin Jezus bidt:

Ik in hen, en U in Mij, opdat zij volmaakt één zijn en opdat de wereld erkent dat U Mij gezonden hebt en hen liefgehad hebt, zoals U Mij hebt liefgehad.

JOHANNES 17:23

Jezus zei dat de Vader de discipelen heeft liefgehad zoals Hij Jezus heeft liefgehad. Nu weten we dat de Vader Jezus liefheeft. Ik hoop dat we daar nooit aan getwijfeld hebben. Maar zolang we niet weten dat de Vader ons liefheeft zoals Hij Jezus liefheeft, hebben we de Vader nog niet leren kennen op de manier waarop Jezus Hem aan ons is komen bekendmaken.

En Hij zegt:

Op die dag zullen jullie het de Vader in Mijn naam vragen. Jullie zullen het niet aan Mij vragen, en Ik ga het ook niet voor jullie aan de Vader vragen. Ga het Hem zelf vragen. Jullie hebben net zo goed toegang tot God als Ik. In Mijn naam kunnen jullie naar Hem toe gaan en met Hem praten. Ik geef jullie Mijn naam. Zie die maar als jullie toegangsbewijs, zodat jullie naar Hem toe kunnen gaan en met Hem kunnen praten. Hij zal jullie ontvangen alsof jullie Mij zijn.

Dat is wat Hij zegt.

23

Het geloof en de komende ontrouw

Zijn discipelen zeiden tegen Hem:

Zijn discipelen zeiden tegen Hem: Zie, nu spreekt U openlijk en gebruikt U geen beeldspraak. Nu weten wij dat U alles weet en dat het voor U niet nodig is dat iemand U vragen stelt. Hierom geloven wij dat U van God uitgegaan bent.

JOHANNES 16:29-30

Waar doelen ze hier op? Denk terug aan de verzen 17 en 18. Ze begrepen Hem niet. Ze vroegen zich onder elkaar af:

Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien, want Ik ga heen naar de Vader. Sommigen dan van Zijn discipelen zeiden tegen elkaar: Wat betekent dit dat Hij tegen ons zegt: Een korte tijd en u ziet Mij niet, en weer een korte tijd en u zult Mij zien; en: Want Ik ga heen naar de Vader? Zij zeiden dan: Wat bedoelt Hij met een korte tijd? Wij weten niet waarover Hij het heeft.

JOHANNES 16:16-18

Dan staat er in vers 19 dat Jezus wist dat ze Hem iets wilden vragen, en dus beantwoordde Hij hun vraag. Ze zeggen: 'Nu zien we dat niemand U iets hoeft te vragen, want U hebt zojuist onze vragen beantwoord terwijl we ze niet gesteld hebben. Dus weten we nu dat U God bent. U kunt onze gedachten lezen.'

Jezus antwoordde hun:

Jezus antwoordde hun: Geloof u nu? Zie, de tijd komt en is nu gekomen, dat u uiteengedreven zult worden, ieder naar het zijne, en u Mij alleen zult laten; en toch ben Ik niet alleen, omdat de Vader bij Mij is.

JOHANNES 16:31-32

Dat is iets heel ontmoedigends om hun tegen het einde van Zijn toespraak te vertellen. ‘Jullie denken dat jullie Mij trouw zijn. Jullie denken dat jullie in Mij geloven. Jullie zullen Mij allemaal in de steek laten. Ik zal niet echt alleen zijn, want Mijn Vader zal Mij bijstaan, maar jullie allemaal zullen Mij in de steek laten.’

Toen zei Hij dit:

24

Vrede in een wereld vol verdrukking

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

Je leeft op twee plaatsen tegelijk. Je leeft in de wereld en als christen leef je in Christus. In Christus heb je vrede. In de wereld heb je verdrukking. Dat is wat Hij zegt. ‘Ik vertel jullie dit zodat jullie vrede in Mij zullen hebben, hoewel jullie in de wereld verdrukking zullen hebben.’

Je kunt tegelijkertijd vrede en verdrukking hebben, omdat je tegelijkertijd in de wereld en in Christus leeft. Daarom wordt het in Filippenzen 4 een vrede genoemd die het verstand te boven gaat, want wie kan dat begrijpen? Wie kan begrijpen hoe je midden in verdrukking vrede kunt hebben? Wel, dat kan.

Hij zei:

In de wereld zullen jullie het zwaar krijgen, maar houd moed. Ik heb de wereld overwonnen.

Dat wil zeggen: ‘Ik ben jullie voorbeeld. Mijn Geest zal in jullie zijn. Jullie kunnen de wereld overwinnen, omdat Ik de wereld heb overwonnen.’

25

Door geloof de wereld overwinnen

De wereld overwinnen in welke zin? De tegenstand van de wereld overwinnen. De poging van de wereld overwinnen om je omlaag te trekken, de zonde in. Dat is in wezen wat de wereld wil doen. Ze wil je bij Christus vandaan drijven en je tot verkeerd gedrag brengen, en dat kun je overwinnen.

Kijk naar wat Johannes in 1 Johannes 5 zei. In 1 Johannes 5:4–5 staat:

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. Wie anders is het die de wereld overwint dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is?

1 JOHANNES 5:4-5

Het is dezelfde formulering. Jezus zei:

Ik heb de wereld overwonnen.

Waarom? Omdat Hij uit God verwekt was. Wel, dat zijn wij ook. Alles wat uit God verwekt is, overwint de wereld.

Hij zei niet: ‘Wie is het die de wereld overwint, behalve Jezus?’ Jezus overwint de wereld, zeker. Maar hij zegt dat degene die gelooft dat Jezus de Zoon van God is, de discipel van Jezus, de wereld ook overwint. Waarom? Omdat de Geest van God gegeven wordt. Het leven van Jezus wordt ons gegeven. Of, zoals Petrus het in 2 Petrus 1:4 verwoordt, wij krijgen deel aan de goddelijke natuur. Er staat:

Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontvlucht bent.

2 PETRUS 1:4

26

De goddelijke natuur in de gelovige

Het is dus mogelijk om te ontkomen aan het verderf dat door de begeerte in de wereld is, om de wereld te overwinnen. Hoe? Doordat we de goddelijke natuur, Gods natuur, ontvangen hebben. Je hebt die ontvangen. Hij zegt dat ons grote en kostbare beloften gegeven zijn, zodat wij daardoor deel kunnen krijgen aan de goddelijke natuur. Petrus was in de bovenzaal toen hij deze beloften hoorde die Jezus deed. Hij verzekert zijn lezers dat ze niet alleen gelden voor de discipelen die in de bovenzaal waren. Wij hebben allemaal deze beloften. Wij kunnen allemaal deel krijgen aan de goddelijke natuur en ontkomen aan het verderf dat door de begeerte in de wereld is.

Jezus deed het, en het was de goddelijke natuur in Hem die Hem in staat stelde de wereld te overwinnen. Wij hebben deel gekregen aan de goddelijke natuur. De Heilige Geest doet ons delen in Gods eigen natuur. Christen zijn is niet alleen maar verklaren dat je trouw bent aan een religieuze opvatting, of zelfs aan een mens, Jezus. Het betekent dat Hij komt en je verandert. Zijn eigen bovennatuurlijke natuur komt door de Heilige Geest in je en geeft je het leven van God in je. Wie uit God geboren is, heeft het leven van God in zich en overwint de wereld, zei Johannes.

Jezus heeft de wereld overwonnen. Maar houd moed: omdat Ik het gedaan heb, kunnen jullie het ook. De Geest die Ik stuur, zal jullie alle vermogens geven die Ik had.

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, zal de werken die Ik doe, ook doen, en hij zal grotere doen dan deze, want Ik ga heen naar Mijn Vader.

JOHANNES 14:12

Alles wat Ik kan doen, zullen jullie ook kunnen doen. Ik overwin de wereld, dus houd moed: jullie kunnen het ook.

De wereld zal je verdrukken.

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

27

Wat de wereld overwinnen werkelijk betekent

Hoewel dat niet erg bemoedigend klinkt, kun je toch moed vatten, want ondanks de verdrukking kun je de wereld overwinnen. Dat betekent niet dat je de wereld kunt overwinnen in de zin dat je van de verdrukking afkomt. Sommige mensen denken dat het overwinnen van de wereld betekent dat je alle beproevingen overwint in de zin dat je ze daarna niet meer hebt. Als de wereld je ziek maakt, kun je de ziekte gewoon van je afschudden. Als er vervolging is, schud je de vervolging gewoon van je af. Als er een economische crisis is, kun je die gewoon van je afschudden en ondanks die crisis voorspoedig zijn.

Sommige van die dingen gebeuren. God kan die dingen voor je doen. Maar dat is niet wat het betekent om de wereld te overwinnen. Het betekent dat je, zelfs terwijl je wacht op genezing, terwijl je wacht tot er geld binnenkomt en terwijl je wacht tot je van de verdrukking wordt bevrijd, die kracht hebt, die overwinnende natuur, die goddelijke natuur die de wereld overwint. Daardoor verandert de wereld jou niet. Daar gaat het om: dat je niet door je omgeving verandert, omdat je vanbinnen de goddelijke natuur hebt.

28

Geestelijk warmbloedig blijven

Dit is het verschil tussen warmbloedige en koudbloedige dieren. Koudbloedige dieren, zoals vissen, kikkers en reptielen, hebben een lichaamstemperatuur die zich aanpast aan de temperatuur van hun omgeving. Ze hebben vanbinnen geen zelfregulerend mechanisme voor hun lichaamstemperatuur. Ze nemen eenvoudigweg de temperatuur van hun omgeving aan. Maar warmbloedige dieren hebben vanbinnen iets wat hun temperatuur regelt. Bij ons is dat 98,6 graden Fahrenheit. Je kunt buiten zijn bij een temperatuur van 100 graden, en als je gezond bent en goed verzorgd wordt, blijft je lichaamstemperatuur toch 98,6 graden. Als je in vrieskou bevindt, blijft je lichaamstemperatuur toch 98,6 graden. God heeft je namelijk een interne regeling gegeven, een interne thermostaat, die niet bezwijkt voor de temperaturen van de omgeving.

Je kunt er wel onder bezwijken in de zin dat je sterft als je aan extreme temperaturen wordt blootgesteld, maar dat komt alleen doordat je lichaam zich daar niet aan kan aanpassen. Een vis of een kikker kan bevriezen, en sommige kunnen de volgende lente weer ontdooien en dan nog steeds leven, omdat hun lichaam zich aanpast aan de temperatuur om hen heen. Zelf dragen ze niets bij aan hun eigen lichaamstemperatuur. Ze nemen die eenvoudigweg over van de omgeving.

Geestelijk gesproken is een onwedergeboren mens zo. Het morele klimaat bepaalt zijn innerlijke geestelijke toestand. Maar God geeft ons Zijn goddelijke natuur. Daardoor hebben we vanbinnen iets wat een andere geestelijke toestand voortbrengt, die we zelfs in een goddeloze omgeving kunnen handhaven. De omgeving bepaalt onze geestelijke temperatuur niet, omdat we de wereld kunnen overwinnen. De wereld zet ons onder al die druk, maar wij kunnen de andere kant op lopen. We kunnen tegen de stroom in zwemmen.

Dat is wat Jezus tegen Zijn discipelen zegt om hen te bemoedigen. Dit zijn de laatste woorden die Hij tegen hen spreekt voordat Hij in hoofdstuk 17 bidt. Dat zullen we afzonderlijk behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 16:1
- Mattheüs 13:5-6
- Markus 4:16-17
- Lukas 9:57
- Lukas 9:58
- Johannes 16:33
- Mattheüs 24:48
- Mattheüs 24:49-51
- Johannes 13:19
- Johannes 14:29
- Johannes 16:4
- Johannes 15:11
- Johannes 16:2
- Romeinen 10:2
- Johannes 16:3
- Lukas 9:54
- Lukas 9:55-56
- Johannes 3:17
- Johannes 14:5
- Johannes 14:12
- Johannes 16:5-6
- Johannes 16:7
- Johannes 16:8
- Johannes 16:9-11
- 2 Samuel 12:14
- Psalmen 51:4
- Mattheüs 6:9
- Lukas 15:18-19
- Johannes 12:31
- Johannes 16:12
- Johannes 16:13-15

- Johannes 12:49
- 1 Korinthe 12:8-10
- 1 Johannes 2:27
- 1 Johannes 2:26
- 1 Thessalonicenzen 5:21
- 1 Thessalonicenzen 5:20
- Psalmen 8:3
- Mattheüs 11:25
- Johannes 16:16
- Johannes 14:19
- Johannes 14:22
- Johannes 14:23
- Johannes 16:18
- Johannes 16:21
- Johannes 16:23
- Lukas 15:21
- Johannes 16:25
- Johannes 15:5
- Johannes 16:26-27
- Lukas 11:11-13
- Hebreëën 12:6
- Johannes 3:16
- Efeze 1:6
- Johannes 17:23
- Johannes 16:29-30
- Johannes 16:16-18
- Johannes 16:31-32
- 1 Johannes 5:4-5
- 2 Petrus 1:4

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.